

Dienst 9 juli 2023

Marga Schipper

Gloriatekst (Egyptisch, 14^e eeuw voor Christus)

Hoe groot zijn uw daden,
O enige God naast wie er velen zijn!
U maakte de aarde zoals u dit wenste,
u alleen.
Alle volkeren, kudden, troepen.
Alles op aarde wat op benen loopt.
Alles op hoogte wat op vleugels vliegt.
U plaatst elk mens op zijn plaats.
U levert hun behoeften.
Iedereen heeft zijn voedsel,

Zijn leven wordt geteld.
Hun tongen verschillen in
spraak.
Hun huiden zijn verschillend.
Voor u onderscheiden de mensen zich.
De wereld ligt in uw hand gebed
zoals gij haar geschapen hebt.
In uw schijnsel leven de mensen;
in u leven wij en zijn wij.

Overdenking

Mattheus 13 staat vol met verhalen van Jezus over het koninkrijk van de hemel.
Op verschillende manieren probeert hij duidelijk te maken hoe het er aan toegaat en vooral dat het soms anders is dan mensen denken.

In het koninkrijk is alles goed, er is geen oorlog, geen ziekte, geen ellende. De natuur is in balans. Het is zoals de Schepper de aarde heeft bedoeld. En wat verlangen we ernaar dat het zo weer gaat worden.

En dat brengt ons bij ons Bijbelgedeelte uit Mattheus 13.

Jezus vertelt daar een gelijkenis over een zaaier. We hebben het Suzanne horen voorlezen en we hebben ervan gezongen. Ik vind het altijd een heel bijzonder verhaal en ik hoop duidelijk te kunnen maken waarom.

Het is een verhaal dat goed past in deze tijd van het jaar, het zaaiseizoen is voorbij en we zien overal de gewassen omhoog komen. De tarwe is nog niet rijp, de aardappelplanten staan te bloeien en in de berm staan de wilde bloemen die allerlei insecten aantrekken.

Ik heb deze vaas met bloemen en planten meegenomen. Het zijn niet de bloemen die je koopt bij de bloemenwinkel, maar planten en bloemen die je vindt in berm, in bossen en parken, die in het wild zomaar opkomen. Onkruid, zeggen we dan. In mijn tuin probeer ik dat onkruid te wieden, maar soms zie ik het verschil niet tussen wat ik heb gezaaid en wat zomaar opkomt en laat ik alles maar staan. Dan groeien ze samen op en zie ik wel wat er van terecht komt.

Bijzonder is dat wat als onkruid opkomt, soms hele leuke bloemen en vruchten geeft en een bron van voedsel is voor allerlei dieren.

Als ik wandel in het bos, kan ik genieten van wat er groeit en bloeit.

Via een app op mijn telefoon kan ik de namen opzoeken, erg leuk om te doen.

Kijk nog eens goed, er zitten distels en stekelige bloemen tussen, zoals brandnetels en takken van de bosbessenstruik. We houden er niet zo van maar voor de beestjes zijn ze wel nuttig. Behalve als er teveel komen. En dat zien we helaas gebeuren. Want dan worden de goede planten verstikt en verdwijnt de diversiteit. Er moet balans zijn, evenwicht, om alle planten tot hun recht te laten komen. Het is als met de gelijkenis die Jezus vertelt. Door de mensenzoon wordt goed zaad gezaaid.

Het verhaal begint goed, zo was het ook bij de schepping. 'God zag dat het goed was', Wat Hij heeft gedaan, verdraagt het daglicht, iedereen mag het zien en erin meedelen.

Maar dan, als de mensen slapen, komt de vijand die giftig onkruid op de akker strooit. Waarschijnlijk heette het dolik, dolle tarwe. Een plant die erg lijkt op tarwe, je kunt het verschil bijna niet zien, maar het is erg giftig.

De Heer des huizes zegt: 'dat is het werk van de vijand. Wat hij heeft gedaan, kan het daglicht niet verdragen'.

De knechten willen het onkruid verwijderen.

Maar de Heer zegt: 'Laat het staan, laat beide gewassen opgroeien, want hun wortels zijn verstrengeld met elkaar en dan is de kans groot dat je ook het goede graan weghaalt'.

Als beide, het goede gewas en het onkruid samen opgroeien moeten de goede planten sterk zijn om zich te handhaven tegen het onkruid. Laten ze zich erdoor verstikken zodat ze afsterven of worden ze juist krachtiger en komen ze zo meer tot hun bestemming?

De Heer vertelt verder: 'Pas bij de oogst, bij de voltooiing van de wereld zullen de maaiers eerst het onkruid weghalen, het bij elkaar binden en verbranden.

Het graan zal bijeen gebracht worden in de schuur van de Heer.

Wat zegt Jezus hier eigenlijk, wat bedoelt hij met deze gelijkenis?

Tot onze verrassing zegt Jezus dat wij, de mensen, zelf het zaad zijn.

Wij worden gezaaid en moeten wortelen in de aarde om vrucht te kunnen dragen.

De ingrediënten daarvoor krijgen we om niet: het licht en de warmte van de zon, water uit de grond en regen van boven. Dat alles geeft groeikracht.

De zaaier, God, heeft overvloedig gezaaid. Wij, de mensen, zijn met velen.

Maar het koninkrijk is er nog niet, er is ook onheil en ziekte en onrecht.

Hebben we niet goed opgelet?

Want, vertelt Jezus immers: 'Terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand onkruid tussen het graan zaaien en vertrok weer'.

Nee. We hebben niet altijd goed opgelet. We zien het om ons heen.

De schepping is uit balans geraakt, mensen zijn uit op eigen gewin.

Bevolkingsgroepen worden gekleineerd.

Dat is al eeuwen aan de gang en nu staan ze op. Racisme moet verdwijnen.

Kijk maar naar onze eigen geschiedenis van kolonisatie en slavenhandel.

Dit verhaal is ook een spiegel voor onszelf. Kijk er maar eens in en wat zie je dan? Allemaal hebben we onze gebreken, onze minder goede kanten. Gerechtigheid en onrecht, liefde en haat bestaan naast elkaar, verstrengelen zich met elkaar. Vaak zonder dat we het in de gaten hebben.

De Heer doet dan iets opmerkelijks, hij spaart het onkruid ter wille van het graan. Zoals God de wereld spaart omdat er ondanks alles zoveel goeds te vinden is. Vergelijk het met een agressieve onkruidverdelger: je krijgt het onkruid beslist weg maar je weet ook meteen dat er de komende twintig jaar op die plaats helemaal niets meer groeit. Dat we **alles** verstikken: vrede, liefde, solidariteit.

Het is niet aan de mensen om een oordeel te vellen.

Je weet niet wat de motieven zijn van iemand die goed doet, liefde kan voortkomen uit de drang om te bezitten, geestelijke luiheid kan lijken op verdraagzaamheid.

Maar ook omgekeerd, kan iemand van wie je het niet verwacht edelmoedig zijn.

Een rijk mens kan heel veel goeds doen met zijn geld.

Geen mens is alleen goed of alleen slecht.

Als ik naar mezelf kijk, wisselen goede en slechte gedachten en woorden elkaar af.

Het loopt allemaal zo door elkaar, het een zit verstrikt in het ander.

Wees voorzichtig met oordelen!

Ja, maar zult u zeggen, er is toch wel verschil tussen recht en onrecht, tussen integriteit en oneerlijkheid. Tussen eerlijk verdiend geld en geld dat stinkt, tussen regeringsleiders die met harde hand en onrechtvaardig regeren en regeringsleiders die oog hebben voor de noden van hun burgers?

Zelfs in de kerk zijn dingen gebeurd die niet kunnen.

De gelijkenis van het onkruid maakt de werkelijkheid niet mooier dan ze is.

Ze groeien naast elkaar: de dolik en de tarwe, het onkruid en het goede gewas.

Maar, in het koninkrijk van de hemel wordt niet gemeten met de menselijke maat.

God is lankmoedig, dwz lang van gemoed. Hij heeft geduld met zijn schepping.

Hij geeft ons allemaal steeds weer kansen om te bloeien en vrucht te dragen. Je mag een ander niet zomaar afschrijven. De Geest helpt ons om tot onze bestemming te komen. Willem Barnard heeft deze gelijkenis treffend verwoord in lied 765, we hebben het gezongen. Lees het thuis nog maar eens na.

Kijk nog eens naar deze wilde planten, alle soorten bestaan naast elkaar, hun wortels hebben zich verstrengeld en toch hebben ze elkaar nodig om tot bloei te komen.

Wij mensen leven naast elkaar met onze goede en minder goede eigenschappen en daden. We hebben elkaar nodig om dat hemelse koninkrijk waar te maken. En soms, zien we er iets van oplichten. Dat geeft moed en vertrouwen en het verlangen naar een goede oogst voor de hele aarde. Naar een wereld in vrede en gerechtigheid, waar Liefde woont.

Amen

Geloofsbelijdenis (Dietrich Bonhoeffer)

Ik geloof
dat God uit alles, ook uit het slechtste,
iets goeds kan en wil laten ontstaan.
Hiervoor heeft Hij mensen nodig
die met alles hun voordeel doen.

Ik geloof
dat God ons in iedere moeilijke situatie
zoveel weerstandsvermogen geeft als we nodig hebben.
Maar Hij geeft het niet vooraf,
opdat wij niet op onszelf maar op Hem vertrouwen.

Dit geloof
zou alle angst voor de toekomst
moeten overwinnen.

Ik geloof
dat ook onze fouten en vergissingen zin hebben
en dat het voor God niet moeilijker is
deze te gebruiken
dan de daden waarvan wij denken dat ze goed zijn.

Ik geloof
dat God geen noodlot is buiten de tijd
maar dat Hij wacht op eerlijk bidden
en verantwoord handelen
en hierop antwoord geeft. Amen